

ВИКОРИСТАННЯ ОН-ЛАЙН БІБЛІОТЕКИ ВІДЕО ІНТЕРВ'Ю ЗІ СПОРТСМЕНАМИ УКРАЇНСЬКОЇ ДІАСПОРИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ІНТЕРЕСУ СТУДЕНТІВ ДО ІСТОРІЇ СПОРТУ ТА ОЛІМПІЙСЬКОГО РУХУ УКРАЇНИ

Олексій Лях-Породько, к.фіз.вих., доцент
Святослав Лях-Породько, здобувач вищої освіти

*Національний університет фізичного виховання та спорту України
Київ, Україна*

Вступ. Диджиталізація сучасного глобального світу й українського суспільства зокрема ставить перед нами нові цифрові виклики й завдання [1]. Зростаюча актуальність пізнання своєї справжньої історії, традицій, культури мови, звичаїв кардинально змінює сьогоднішню парадигму сприйняття своєї спадщини. Спорт як соціальне явище суспільства, а також олімпійський рух як індикатор міжнародного співіснування цивілізованого світу зобов'язує нас переосмислити минуле, проаналізувати сучасне й спрогнозувати майбутнє.

У сучасному насиченому інформацією світі є чимало можливостей актуалізувати важливі процеси формування світогляду молоді, зокрема студентів [2]. Щоб збагатити навчальний процес новими інформаційно-комунікативними технологіями ми використовуємо он-лайн бібліотеку з інтерв'ю зі спортсменами різних країн, які мають українське коріння. Це дозволяє студентам більше дізнатися, від перших осіб (гостей ютуб-каналу проекту «Спортивний родовід») й долучитися до збереження історії українського спорту та олімпійського руху як національної пам'яті України.

Мета дослідження: здійснити аналіз та виявити особливості використання й впливу відео інтерв'ю зі спортсменами української діаспори для покращення знань студентів та підвищення їх інтересу до історії спортивного та олімпійського руху України.

Матеріал і методи дослідження: аналіз науково-методичної літератури, першоджерел, мережі Інтернет, описовий метод, інтерв'ю.

Результати дослідження та їх обговорення. Упродовж декількох років реалізовується проект «Спортивний родовід» з інтерв'ю зі спортсменами української діаспори. Цей проект підтримано Комісією «Закордонне українство» Національного олімпійського комітету України, Українською Спортивною Централєю Америки й Канади, Світовою Спортивною Комісією Світового Конгресу Українців. Вже зроблено понад 185 інтерв'ю з гостями із 22 країн світу (США, Канада, Данія, Велика Британія, Ізраїль, Австралія, Франція, Іспанія, Польща, Болгарія, Німеччина, Естонія, Фінляндія, Австрія, Ірландія, Бразилія, Люксембург, Швейцарія, Аргентина, Китай, Італія, Угорщина). Вони - гості всі різні: відомий футболіст та тренер (Стефан Коваленко, США), лауреат Нобелівської премії (Зенон Стахів, США), Олімпійська чемпіонка (Крістен Кіт, Канада), учасник Революції Гідності (Юрій Саєвич, США), Президент Української Спортової Централі Америки й Канади (Мирон Биц, США), голова

Світової Комісії Спорту Світового Конгресу Українців (Рената Роман, Канада), жінка, що піднялася на Еверест (Оксана Літинська, Велика Британія), учасник відбору чемпіонату світу з футболу (Володимир Шмотолоха, США), чемпіон Зимових Олімпійських ігор (Лукас Маковський, Канада), легенда НХЛ (Кліфф Королл, Канада) та інші достойники. Але їх всіх об'єднує українське коріння, любов до України та тіловиховання, спорту й олімпійських ідеалів.

Шкода про це писати, але інформації в українській спортивній та олімпійській історіографії про представників української діаспори обмаль. А часто взагалі немає. Бо сотні років імперської, комуністичної, рашистської окупації та пропаганди українці були позбавленні знань про справжню свою історію [5].

Зараз же ми маємо чудову нагоду повернути собі нашу українську історію тіловиховання, спорту та олімпійського руху. Сюди ж ми маємо долучити спортивну спадщину українців за кордоном.

Завдяки збірці відео бібліотеки інтерв'ю ми у часі навчального процесу серед студентів і під час вивчення історії фізичної культури і спорту або ж олімпійського спорту, ми вдосконалюємо та підвищуємо рівень їх знань. Важливою складовою отримання знань щодо історичних процесів є глибоке вивчення та аналіз інформації з перших вуст. Тобто, гості проекту в інтерв'ю безпосередньо розповідають про свої життєві історії та спортивну кар'єру [3].

Окрім цього, студенти мають можливість дізнатися важливі історичні та особистісні факти:

- Коли і де в Україні народилися родичі героїв інтерв'ю.
- Відзначення Дня народження гостей проекту.
- Вшанування Пам'яті гостей інтерв'ю.
- Створення календаря українських спортсменів діаспори.
- Інформація про участь інтерв'юєрів у міжнародних спортивних змаганнях (Ігри Олімпіад, Зимові Олімпійські ігри, Панамериканські ігри, Чемпіонати світу, Чемпіонати Європи тощо).
- Інформація про видатні досягнення на національному рівні.
- Обрання гостей проекту до спортивних Зал Слави.

Творче опрацювання студентами інформації з відео бібліотеки дозволяє дізнатися більше нових фактів про історичне минуле та сьогодення української діаспори [4]. Це надзвичайно вадливо нам сьогодні. Адже якщо ми не будемо знати свою історію, за нас її напишуть. І це буде перекручена, пропагандивна, антиукраїнська історія спортивного та олімпійського руху України.

Цьогорічні Зимові Олімпійські ігри є доказом того, що українського цвіту є по цілому світу. Зокрема, у жіночій збірній США з хокею олімпійською чемпіонкою стала Ганна Білка. Вона має українське коріння. У чоловічій збірній США з хокею грають два гравці, брати з українським корінням – Меттью Ткачук та Бреді Ткачук. У збірній Австрії у змаганнях з фігурного катання виступала Ольга Мікутіна. У чоловічій збірній Канади з хокею грають Кейл Макара та Колтон Парайко. У змаганнях з бобслею у збірній Швейцарії виступала Надя Пастернак. Це ще не повний список цих Ігор.

Висновки. Нам надзвичайно актуально зараз вивчати і знати справжню історію тіловиховання, спорту та олімпійського руху України. У часі інформаційних технологій є чимало способів цікаво та унікально здійснити опанування історичними процесами минулого. Особливо важливо це робити у середовищі підростаючого покоління, щоб зростаючи вони ставали сильними знаннями. Запропонована нами збірка бібліотека відео інтерв'ю для студентів й використання їх у навчальному процесі дозволяє дізнатися маловідомі сторінки українського спорту за кордоном.

Список використаної літератури.

1. Лях-Породько О. Он-лайн історія спорту (на прикладі електронного журналу «Спортивний родовід»). *Науково-методичні основи використання інформаційних технологій в галузі фізичної культури і спорту: збірник наукових праць*. Харків: ХДАФК, 2020. Випуск 4. С. 52–55.

2. Лях-Породько О. Спортивний родовід – он-лайн технологія вивчення історії фізичного виховання, спорту та олімпійського руху. *Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту студентської молоді: матеріали п'ятого регіонального науково-методичного семінару (18–19 грудня 2018 р.)*. Тернопіль: Тайп, 2020. С. 103–106.

3. Лях-Породько О. О., Лях-Породько С. О., Одинець М. О., Меркун Р. В. Інформаційні технології вивчення історії фізичної культури і спорту України у педагогічному процесі. *Актуальні проблеми освітньо-виховного процесу та шляхи їх вирішення в умовах сучасних викликів: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської конференції з проблем вищої освіти і науки (13 листопада 2025 р.)*. Харків: ХНАДУ, 2025. С. 69–74.

4. Лях-Породько О. О. та ін. Нова концепція викладання історії фізичної культури і спорту України. *Актуальні проблеми освітньо-виховного процесу та шляхи їх вирішення в умовах сучасних викликів: збірник наукових праць за матеріалами Всеукраїнської конференції з проблем вищої освіти і науки (13 листопада 2025 р.)*. Харків: ХНАДУ, 2025. С. 495–500.

5. Лях-Породько О. О. Фактчекінг історії спорту та олімпійського руху України. *Фізичне виховання, спорт та здоров'я людини: досвід, проблеми, перспективи: матеріали X Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції (15 грудня 2023 р., Київ)*. Київ: Київ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2023. С. 286–289.